

ปัจจัยที่มีผลต่อการฝึกซ้อมดนตรีของนักเรียนรายวิชาเพิ่มเติมเลือกทางดนตรี โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายมัธยม)

THE FACTORS AFFECTING THE STUDENT'S REHEARSAL IN ELECTIVE MUSIC COURSE OF
SRINAKHARINWIROT UNIVERSITY DEMONSTRATION SCHOOL (SECONDARY)

ยงยุทธ เอี่ยมสะอาด*

บทคัดย่อ

ปัจจัยที่มีผลต่อการฝึกซ้อมดนตรีของนักเรียนรายวิชาเพิ่มเติมเลือกทางดนตรีและเหตุผลในการไม่ฝึกซ้อมดนตรีของนักเรียนรายวิชาเพิ่มเติมเลือกทางดนตรีในกลุ่มเครื่องดนตรีเครื่องสายสากลกลุ่มเครื่องดนตรีโยธวาทิตกลุ่มเครื่องดนตรีเครื่องสายไทยและกลุ่มเครื่องดนตรี เปียโน จำนวน 211 คน การเก็บรวบรวมข้อมูลใช้วิธีการสัมภาษณ์เป็นรายบุคคล สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือการหาค่าร้อยละ และค่าเฉลี่ยเลขคณิต

สาเหตุที่ไม่ฝึกซ้อมอย่างสม่ำเสมอพบว่าเป็นจากนักเรียนขาดแรงจูงใจในการฝึกซ้อมเกิดความเบื่อหน่ายไม่อยากเรียนแต่ต้องเรียนตามที่ ผู้ปกครองต้องการ นักเรียนให้ความสำคัญและใช้เวลาในการศึกษาวิชาการมากกว่าด้านดนตรี นักเรียนมีกิจกรรมมากที่ต้องกระทำ การไม่มีเครื่องดนตรีส่วนตัวสำหรับฝึกซ้อมที่บ้าน นักเรียนไม่มีเป้าหมายทางดนตรีในอนาคต ปัจจัยด้านต่าง ๆ ที่ส่งผลต่อการฝึกซ้อมมี ดังนี้ ปัจจัยที่เกี่ยวกับผู้ปกครอง ได้แก่ การสนับสนุนของผู้ปกครองและความคาดหวังของผู้ปกครองต่อการเรียนดนตรี ปัจจัยที่เกี่ยวกับผู้เรียน ได้แก่ ทักษะต่อการเรียนดนตรี เหตุผลในการเลือกเรียนดนตรี และเป้าหมายทางดนตรีในอนาคต ปัจจัยที่เกี่ยวกับครู ได้แก่ บุคลิกภาพของครู ทักษะของนักเรียนที่มีต่อครู และความคาดหวังของครูที่มีต่อนักเรียน ปัจจัยเกี่ยวกับเพื่อน ได้แก่ การมีเพื่อนเรียนในบทเพลงเดียวกัน ปัจจัยเกี่ยวกับบทเพลงและแบบฝึกหัด ได้แก่ ความยากง่ายของเพลง ความไพเราะและเป็นที่นิยมของบทเพลง และการมีส่วนร่วมในการเลือกเพลง ปัจจัยที่เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมและบรรยากาศในการฝึกซ้อม ได้แก่ การมีห้องซ้อมดนตรีเป็นสัดส่วนและการซ้อมดนตรีในขณะที่สมาชิกในบ้านกำลังทำกิจกรรมอื่นในห้องเดียวกัน ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรม ได้แก่ การสอบเทียบเกรดทางดนตรี การแสดงคอนเสิร์ต และการเข้าร่วมการแข่งขันด้านดนตรี ปัจจัยที่ส่งผลต่อการฝึกซ้อมมากที่สุด ได้แก่ ปัจจัยเกี่ยวกับผู้เรียนและปัจจัยที่ส่งผลต่อการฝึกซ้อมน้อยที่สุด ได้แก่ ปัจจัยเกี่ยวกับเพื่อน

คำสำคัญ: ปัจจัย / การฝึกซ้อม / นักเรียนรายวิชาเพิ่มเติมเลือกทางดนตรี / โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายมัธยม)

Abstract

Factors affecting the student's rehearsal in elective music course and the reasons for not practicing. Sample population was 211 students. Collecting data was conducted by interview individually. The statistics used in data analysis is to find the percentage and the arithmetic mean.

The results showed that the reasons for not practicing consistently found a lack of motivation in students practicing Also they focus on studying academic subjects more than music. In addition, some students do not have their own musical instrument for practicing at home. Students have no goals about music in the future. The parents support and expectations for music lessons. Reasons for choosing to study music and goals for music in the future. The attitude of students towards teachers and expectations of teachers towards students. Factors include friends such as having friends studying in the same song. The difficulty of the music and the popularity of the songs also the participation in the selection of music. The atmosphere in the training such as rehearsal room and the time of practicing while other members do other activities in the same room. The test of music, the performance in concerts and participating in music competitions. The most important factor that influences the practice is the factor of learners. However, the least important factor is the factor of peers.

Keywords: Factors / Rehearsals / Students Studying Music as An Elective Subject / Srinakharinwirot University Prasarnmit Demonstration School (Secondary)

* ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายพัฒนานักเรียน, โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายมัธยม), yongyuta@g.swu.ac.

บทนำ

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2544 มุ่งพัฒนาให้นักเรียนเป็นผู้ที่สามารถคิดวิเคราะห์ ปฏิบัติได้ ใฝ่รู้ ใฝ่เรียน รู้จักท้องถิ่นของตนและเป็นพลเมืองดีของประเทศชาติ เพราะการศึกษาที่มีคุณภาพ สามารถสร้างคนให้มีคุณภาพ คือคิดเป็น (คิดริเริ่ม คิดสร้างสรรค์ คิดเชิงวิเคราะห์ วิจัย) และเรียนอย่างมีความสุข กระบวนการปฏิรูปการศึกษาจึงต้องสามารถสร้างนักคิดในสังคม คือ คนที่คิดได้ คิดเป็น ประยุกต์ เป็น สามารถคิดค้นในประเด็นใหม่ ๆ แข่งขันได้และเลือกรับสิ่งที่ดีที่สุดโดยใช้ยุทธศาสตร์อื่น ๆ เพื่อให้การปฏิรูปการศึกษาเป็นรูปธรรม

ดนตรีเป็นศิลปะแขนงหนึ่งที่มนุษย์สร้างขึ้นมาและมีความสัมพันธ์ทางจิตใจกับมนุษย์มาช้านานตั้งแต่ยุคก่อนประวัติศาสตร์ ดนตรีถูกสร้างขึ้นเพื่อความสบายอกสบายใจ ใช้ในการประกอบพิธีกรรมทางศาสนา หรือประกอบการรำรำ (हररा नीलविश्वर 2535: 195) ดนตรีเป็นสิ่งที่ทำให้จิตใจเราแจ่มใสที่ใดมีเสียงดนตรีที่นั่นจะเต็มไปด้วยไมตรีจิตมิตรภาพ ปราศจากความสับสนวุ่นวาย มนุษย์เรามีความเฉลียวฉลาด สามารถประดิษฐ์เสียงต่าง ๆ อันได้แก่ เสียงสูงเสียงต่ำที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติทั้งหลายให้เป็นเสียงดนตรี โดยนำมาเรียบเรียงด้วยความประณีตบรรจง เกิดเสียงอันไพเราะมีอิทธิพลต่ออารมณ์ของมนุษย์เราเป็นอย่างมาก ดนตรีมีบทบาทสำคัญต่อวงสังคมของมนุษย์โดยทั่วไปไม่ว่าชาติใดภาษาใด ดนตรีไม่มีการแบ่งชั้นวรรณะ ดังนั้นเพลงของชาติใด ๆ ก็ตามถือว่าเป็นมรดกของโลกยิ่งทุกวันนี้มีการสื่อสารคมนาคมติดต่อกันได้สะดวก รวดเร็ว การดนตรีจึงขยายขอบเขตออกไปอย่างกว้างขวางทั่วโลก และมีการเปลี่ยนแปลงกันไปเรื่อย ๆ จึงกล่าวได้ว่า ดนตรีเป็นภาษาของมนุษยชาติ (วิรัช ชูสูงเนิน 2520:1)

ในเมื่อดนตรีมีความสำคัญและเป็นส่วนหนึ่งของชีวิตคนทุกเพศทุกวัยดนตรีมีความจำเป็นต่อการศึกษา แต่เดิมความเชื่อเดิมของสังคมไทย ดนตรีเป็นวิชาเด่นกินรำกินข้างถนน พ่อแม่ไม่มีใครสนับสนุนให้ลูกเรียน แต่มาในปัจจุบันปรัชญาดนตรีศึกษาเริ่มได้เปลี่ยนไป ผู้ปกครองเริ่มให้ความสนใจในการส่งลูกหลานเรียนดนตรี กันมากขึ้น เพราะเชื่อว่าดนตรีเป็นส่วนหนึ่งของชีวิต ดนตรีช่วยพัฒนาศักยภาพทางด้านต่าง ๆ ของผู้เรียนให้ สมบูรณ์ (สุกรี เจริญสุข 2532:7)

การเรียนดนตรีให้ประสบความสำเร็จนั้นจะต้องประกอบด้วยปัจจัยที่เกี่ยวข้องหลายประการ ปัจจัยที่สำคัญประการหนึ่งคือการฝึกซ้อม จากประสบการณ์ของผู้วิจัยในฐานะครูสอนวิชาดนตรีพบว่า ปัญหาหลักอย่างหนึ่งในการจัดการเรียนการสอนปฏิบัติเครื่องดนตรีคือปัญหาการฝึกซ้อมของนักเรียน ดนตรีเป็นวิชาที่อาศัยการปฏิบัติทักษะ ดังนั้นการฝึกซ้อมจึงเป็นหัวใจสำคัญของการเรียนดนตรี ผู้วิจัยจึงประสงค์ที่จะศึกษาถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อการฝึกซ้อมดนตรีของนักเรียนเพื่อนำข้อมูลไปใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงการเรียนการสอน ตลอดจนสร้างความเข้าใจกับนักเรียนและผู้ปกครอง เพื่อให้การเรียนการสอนดนตรีประสบความสำเร็จต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อการฝึกซ้อมดนตรีของนักเรียนรายวิชาเพิ่มเติมเลือกทางดนตรีของโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายมัธยม)
2. เพื่อศึกษาถึงสาเหตุในการไม่ซ้อมดนตรีของนักเรียนรายวิชาเพิ่มเติมเลือกทางดนตรี ของโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายมัธยม)

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทราบถึงปัจจัยที่มีผลต่อการฝึกซ้อมของนักเรียนรายวิชาเพิ่มเติมเลือกดนตรี ของโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายมัธยม)
2. ทราบถึงสาเหตุในการไม่ซ้อมดนตรีของนักเรียนรายวิชาเพิ่มเติมเลือกดนตรี ของโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร (ฝ่ายมัธยม) เพื่อเป็นข้อมูลสำหรับใช้เป็นแนวทางในการศึกษาถึงวิธีการแก้ไขต่อไป

สมมุติฐานของการวิจัย

1. นักเรียนที่ตัดสินใจเลือกเรียนรายวิชาเพิ่มเติมเลือกดนตรีด้วยตนเองจะใช้เวลาซ้อมมากกว่านักเรียนที่ผู้ปกครองต้องการให้เรียน
2. นักเรียนที่ตัดสินใจเลือกเรียนรายวิชาเพิ่มเติมเลือกดนตรีด้วยตนเองจะสามารถจัดตารางซ้อมด้วยตนเองได้มากกว่านักเรียนที่ผู้ปกครองต้องการให้เรียน
3. นักเรียนที่ตัดสินใจเลือกเรียนรายวิชาเพิ่มเติมเลือกดนตรีด้วยตนเองจะฝึกซ้อมอย่างสม่ำเสมอมากกว่า นักเรียนที่ผู้ปกครองต้องการให้เรียน

ขอบเขตของการวิจัย

1. การวิจัยครั้งนี้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการฝึกซ้อมดนตรีของนักเรียนรายวิชาเพิ่มเติมเลือกดนตรีของโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายมัธยม)
2. ประชากรและตัวอย่างประชากรที่ศึกษา คือ นักเรียนรายวิชาเพิ่มเติมเลือกดนตรีของโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายมัธยม) ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1- 6 จำนวน 211 คน

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการฝึกซ้อมดนตรีของนักเรียนรายวิชาเพิ่มเติมเลือกดนตรีและทักษะดนตรี โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายมัธยม) ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยตามลำดับดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ นักเรียนรายวิชาเพิ่มเติมเลือกดนตรีและทักษะดนตรีสากลจำนวน 211 คน

กลุ่มตัวอย่าง การเลือกกลุ่มตัวอย่างในการทำวิจัยครั้งนี้ ได้ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างจากนักเรียนที่เรียนรายวิชาเพิ่มเติมเลือกและทักษะดนตรี จำนวน 211 คน คำนวณหากลุ่มตัวอย่างประชากรจากนักเรียนที่เป็นประชากรทั้งหมด 211 คน โดยใช้ตารางสำหรับพิจารณาขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามทฤษฎีของเครคิกและมอร์แกน

การเลือกกลุ่มประชากรเพื่อทำการสัมภาษณ์ใช้วิธีการสุ่มแบบง่าย (Simple Random Sampling) จำนวน 211 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลครั้งนี้ เป็นข้อคำถามเพื่อการสัมภาษณ์ที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นเอง โดยข้อคำถามจะแบ่งได้เป็น 3 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ได้รับการสัมภาษณ์ ประกอบด้วย เพศ อายุ ระยะเวลาในการเรียนดนตรี ความสามารถทางดนตรีของผู้ปกครอง สาเหตุที่เลือกเรียนดนตรี

ตอนที่ 2 ข้อมูลการฝึกซ้อมของผู้ได้รับการสัมภาษณ์ ประกอบด้วย เครื่องดนตรีที่ใช้ในการฝึกซ้อม ระยะเวลาที่ใช้ในการฝึกซ้อมต่อครั้ง ระยะเวลาที่ใช้ในการฝึกซ้อมใน 1 สัปดาห์ วันที่นักเรียนทำการฝึกซ้อม สิ่งที่นักเรียนฝึกซ้อม การจัดเวลาในการซ้อมดนตรี การไม่ฝึกซ้อมดนตรี และเหตุผลในการไม่ฝึกซ้อมดนตรี

ตอนที่ 3 ปัจจัยที่ส่งผลต่อการฝึกซ้อมดนตรี ประกอบด้วย ผู้ปกครอง นักเรียน ครู เพื่อน บทเพลง เครื่องดนตรีและบรรยากาศในการฝึกซ้อม กิจกรรมส่งเสริมการแสดงออก และปัจจัยที่นักเรียนคิดว่าส่งผลต่อการฝึกซ้อมมากที่สุด และปัจจัยที่ส่งผลต่อการฝึกซ้อมน้อยที่สุด

3. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.1 ศึกษาค้นคว้าเอกสารและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

3.2 สร้างข้อคำถามเพื่อใช้ในการสัมภาษณ์

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองโดยการสัมภาษณ์นักเรียนที่เรียนรายวิชาเพิ่มเติมเลือกดนตรีและรายวิชาทักษะดนตรีโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายมัธยม)

5. การจัดการกระทำกับข้อมูล

5.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ได้รับการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยนำมาวิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) หาค่าร้อยละ (Percentage) นำเสนอเป็นตารางประกอบคำบรรยาย

5.2 ข้อมูลการฝึกซ้อมดนตรีของผู้ได้รับการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยนำมาวิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) หาค่าร้อยละ (Percentage) และค่ามัชฌิมเลขคณิต (Mean) นำเสนอเป็นตารางประกอบคำบรรยายและพรรณนา

5.3 ข้อมูลด้านปัจจัยที่ส่งผลต่อการฝึกซ้อมดนตรีของผู้ได้รับการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยนำมาวิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) หาค่าร้อยละ (Percentage) นำเสนอเป็นตารางประกอบคำบรรยาย

6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างมาวิเคราะห์ตามวิธีการทางสถิติ ดังนี้

6.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ได้รับการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยนำมาวิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) หาค่าร้อยละ (Percentage)

6.2 ข้อมูลการฝึกซ้อมดนตรีของผู้ได้รับการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยนำมาวิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) หาค่าร้อยละ (Percentage) และค่ามัชฌิมเลขคณิต (Mean)

6.3 ข้อมูลด้านปัจจัยที่ส่งผลต่อการฝึกซ้อมดนตรีของผู้ได้รับการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยนำมาวิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) หาค่าร้อยละ (Percentage)

ผลการวิจัย

1. สาเหตุที่ไม่ฝึกซ้อมอย่างสม่ำเสมอพบว่าเกิดจากนักเรียนขาดแรงจูงใจในการฝึกซ้อม เกิดความเบื่อหน่าย ไม่อยากเรียนแต่ต้องเรียนตามที่ผู้ปกครองต้องการ นักเรียนให้ความสำคัญและใช้เวลาในการศึกษาวิชาการมากกว่าด้านดนตรี นักเรียนมีกิจกรรมมากที่ต้องกระทำ การไม่มีเครื่องดนตรีส่วนตัวสำหรับฝึกซ้อมที่บ้าน นักเรียนไม่มีเป้าหมายทางดนตรีในอนาคต

2. ปัจจัยด้านต่าง ๆ ที่ส่งผลต่อการฝึกซ้อมมี ดังนี้ ปัจจัยที่เกี่ยวกับผู้ปกครอง ได้แก่ การสนับสนุนของผู้ปกครองและความคาดหวังของผู้ปกครองต่อการเรียนดนตรี ปัจจัยที่เกี่ยวกับผู้เรียน ได้แก่ ทักษะคิดต่อการเรียนดนตรี เหตุผลในการเลือกเรียนดนตรี และเป้าหมายทางดนตรีในอนาคต ปัจจัยที่เกี่ยวกับครู ได้แก่ บุคลิกภาพของครู ทักษะคิดของนักเรียนที่มีต่อครู และความคาดหวังของครูที่มีต่อนักเรียน ปัจจัยเกี่ยวกับเพื่อน ได้แก่ การมีเพื่อนเรียนในบทเพลงเดียวกัน ปัจจัยที่เกี่ยวกับบทเพลงและแบบฝึกหัด ได้แก่ ความยากง่ายของเพลง ความไพเราะและเป็นที่นิยมของบทเพลง และการมีส่วนร่วมในการเลือกเพลง ปัจจัยที่เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมและบรรยากาศในการฝึกซ้อม ได้แก่ การมีห้องซ้อมดนตรีเป็นสัดส่วนและการซ้อมดนตรีในขณะที่สมาชิก ในบ้านกำลังทำกิจกรรมอื่นในห้องเดียวกัน ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรม ได้แก่ การสอบเทียบเกรดทางดนตรี การแสดงคอนเสิร์ต และการเข้าร่วมการแข่งขันด้านดนตรี

3. ปัจจัยที่ส่งผลต่อการฝึกซ้อมมากที่สุด ได้แก่ ปัจจัยเกี่ยวกับผู้เรียน และปัจจัยที่ส่งผลต่อการฝึกซ้อมน้อยที่สุด ได้แก่ ปัจจัยเกี่ยวกับเพื่อน

สรุปผลการวิจัย

1. นักเรียนที่ตัดสินใจเลือกเรียนรายวิชาเพิ่มเติมเลือกดนตรี และทักษะดนตรี ด้วยตนเองจะใช้เวลาในการฝึกซ้อมมากกว่านักเรียนที่ผู้ปกครองต้องการให้เรียน ผลเป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ นักเรียนที่เลือกเรียนด้วยตนเองมีระยะเวลาการฝึกซ้อมเฉลี่ยเท่ากับ 220.63 นาที หรือคิดเป็น 3 ชั่วโมง 40.67 นาที ส่วนนักเรียนที่เรียนเพราะผู้ปกครองต้องการให้เรียนมีระยะเวลาการฝึกซ้อมเฉลี่ยเท่ากับ 43.63 นาที โดยเฉลี่ยการฝึกซ้อมต่อสัปดาห์

2. นักเรียนที่ตัดสินใจเลือกเรียนด้วยตนเองจะสามารถจัดตารางซ้อมด้วยตนเองได้มากกว่า นักเรียนที่ผู้ปกครองต้องการให้เรียน ผลเป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ นักเรียนที่เลือกเรียนด้วยตนเองนั้นจัดตารางการฝึกซ้อมด้วยตนเองจำนวน 38 คน (79.2%) ในขณะที่นักเรียนที่ผู้ปกครองต้องการให้เรียนจัดตารางการฝึกซ้อมด้วยตนเอง 28 คน (57.1%)

3. นักเรียนที่ตัดสินใจเลือกเรียนด้วยตนเองจะฝึกซ้อมอย่างสม่ำเสมอมากกว่า นักเรียนที่ผู้ปกครองต้องการให้เรียน ผลเป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ นักเรียนที่เลือกเรียนด้วยตนเองนั้นฝึกซ้อมอย่างสม่ำเสมอจำนวน 14 คน (29.2 %) ในขณะที่นักเรียนที่ผู้ปกครองต้องการให้เรียนฝึกซ้อมอย่างสม่ำเสมอ จำนวน 7 คน (14.3 %)

อภิปรายผลจากการศึกษาวิเคราะห์

การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการฝึกซ้อมของนักเรียนที่เรียนรายวิชาเพิ่มเติมเลือกทางดนตรี และทักษะดนตรี โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายมัธยม) ภายหลังการวิเคราะห์ข้อมูลได้นำผลมาอภิปรายดังนี้

นักเรียนที่เรียนรายวิชาเพิ่มเติมเลือกดนตรี และทักษะดนตรี เป็นนักเรียนหญิงมากกว่านักเรียนชาย อยู่ในช่วงอายุตั้งแต่ 11 ปีจนถึง 17 ปี โดยมีนักเรียนที่อยู่ในช่วงอายุ 11-14 ปีมากที่สุด ระยะเวลาในการเรียนดนตรีมีตั้งแต่น้อยกว่า 1 ปี จนกระทั่ง 5 ปี ขึ้น โดยกลุ่มที่มีจำนวนนักเรียนมากที่สุด คือนักเรียนที่มีระยะเวลาในการเรียนดนตรีมากกว่า 3 - 5 ปีขึ้นไป จำนวนนักเรียนที่เลือกเรียนด้วยตนเอง กับนักเรียนที่เรียนเพราะผู้ปกครองต้องการให้เรียนมีปริมาณต่างกันจำนวนมาก นักเรียนส่วนมากเลือกเรียนรายวิชาเพิ่มเติมเลือกดนตรีด้วยตนเองและนักเรียนที่เลือกเรียนด้วยตนเองนั้นมีแรงจูงใจจากเรียนเพื่อเป็นการเสริมความสามารถพิเศษมากที่สุด

ด้านการฝึกซ้อมนักเรียนส่วนใหญ่มีเครื่องดนตรีสำหรับฝึกซ้อมที่บ้าน สำหรับนักเรียนที่ไม่มีเครื่องดนตรีส่วนตัวที่บ้านก็จะไปฝึกซ้อมตามบ้านเพื่อนหรือมาฝึกซ้อมที่โรงเรียน ระยะเวลาในการฝึกซ้อมต่อ 1 ครั้งของนักเรียนที่มีจำนวนมากที่สุดคือ ประมาณ 15 - 29 นาที รวมเวลาซ้อมเฉลี่ยของนักเรียนทั้งสัปดาห์ เท่ากับ 202.18 นาที หรือคิดเป็น 3.36 ชั่วโมงในการซ้อมของนักเรียนส่วนมากจะซ้อมทั้งวันธรรมดาและวันหยุด แต่ไม่ได้ซ้อมทุกวัน เนื้อหาบทเรียนที่ทำการฝึกซ้อมมีทั้งการฝึกซ้อมบทเพลงที่เป็นการบ้าน การซ้อมเพื่อทบทวนเนื้อหาบทเพลงที่เรียนไปแล้ว การทดลองหัดและฝึกซ้อมเพลงในหนังสือแบบเรียนที่ครูยังไม่ได้สอน และการฝึกซ้อมในบทเพลงที่นักเรียนมีความสนใจและแสวงหาด้วยตนเอง โดยสิ่งนี้นักเรียนซ้อมมากที่สุดคือ

การบ้านและสิ่งที่นักเรียนปฏิบัติน้อยที่สุดก็คือการทดลองหัดและฝึกซ้อมเพลง ในหนังสือแบบเรียนที่ครูยังไม่ได้สอน นักเรียนส่วนใหญ่จะจัดตารางฝึกซ้อมด้วยตนเอง แต่ก็ยังมีบางส่วนที่ต้องให้ผู้อื่นชักจูง บังคับให้ฝึกซ้อม นักเรียนที่ฝึกซ้อมอย่างสม่ำเสมอมีจำนวนน้อย ในขณะที่จำนวนนักเรียนที่เคยไม่ฝึกซ้อมค่อนข้างสูง ซึ่งนักเรียนได้ให้เหตุผลของการไม่ฝึกซ้อมว่า เกิดจากการที่นักเรียนขาดแรงจูงใจในการฝึกซ้อมเกิดความเบื่อหน่ายนักเรียนให้ความสำคัญและใช้เวลาในการศึกษาด้านวิชาการมากกว่าด้านดนตรี นักเรียนมีกิจกรรมมากมายที่ต้องกระทำ การไม่มีเครื่องดนตรีส่วนตัวสำหรับฝึกซ้อมที่บ้าน นักเรียนไม่มีเป้าหมายทางดนตรีในอนาคต

ปัจจัยด้านต่าง ๆ ที่ส่งผลต่อการฝึกซ้อมมีดังนี้ ปัจจัยที่เกี่ยวกับผู้ปกครอง ได้แก่ การสนับสนุนของผู้ปกครองซึ่งสอดคล้องกับวิเกียรติ มาร์คแมน (2537:39) ที่ได้สัมภาษณ์อาจารย์ปิยะพันธ์ สนิทวงศ์ ณ อยุธยา ว่าผู้ปกครองต้องให้การสนับสนุนอย่างจริงจังอันหมายถึงความก้าวหน้าต่อไปของนักเรียน บางคนมาเรียนโดยไม่เคยให้พบผู้ปกครองเลยสักครั้ง ไม่ทราบว่าทางบ้านสนับสนุนหรือไม่ เป็นอุปสรรคต่อการเรียนโดยเฉพาะกับเด็กอย่างมาก ปัจจัยที่เกี่ยวกับผู้ปกครองที่ส่งผลต่อการฝึกซ้อมอีกข้อหนึ่งก็คือความคาดหวังของผู้ปกครองต่อการเรียนดนตรี

ปัจจัยที่เกี่ยวกับผู้เรียน ได้แก่ ทศนคติต่อการเรียนดนตรีซึ่งสอดคล้องกับ ปราณี รามสูตร (2528: 193-194) อ้างถึงใน เบญจวรรณ เหมือนสุวรรณ (2547:40-41) ว่าทศนคติมีผลต่อการใส่ใจการเรียน เช่น ถ้านักเรียนไม่ชอบวิชาใดไม่ชอบครูผู้สอนวิชาใดนักเรียนก็มักไม่สนใจเรียนวิชานั้น ไม่เข้าชั้นเรียนเมื่อถึงชั่วโมงเรียนวิชานั้น ไม่ทำการบ้าน นอกจากนี้ปัจจัยเกี่ยวกับผู้เรียนที่ส่งผลต่อการฝึกซ้อมด้วยก็คือ เหตุผลในการเลือกเรียนดนตรี และเป้าหมายทางดนตรีในอนาคต

ปัจจัยที่เกี่ยวกับครูได้แก่บุคลิกภาพของครู ทศนคติของนักเรียนที่มีต่อครูและความคาดหวังของครูที่มีต่อนักเรียนซึ่งสอดคล้องกับ โคแกน (Cogan 1975:135-139 อ้างถึงใน กมลวรินทร์ วันวิชัย 2546: 46) ที่กล่าวว่า ความสัมพันธ์ที่เป็นมิตรระหว่างครูกับนักเรียนจะทำให้ผลการเรียนดีขึ้นยิ่งครูและนักเรียนมีความสัมพันธ์ต่อกัน มากเท่าใดนักเรียนจะพัฒนาความสามารถในการเรียนรู้ให้ถึงขีดสุดได้มากเพียงนั้น และลักษณะความสัมพันธ์ของครูกับนักเรียนจะมีอิทธิพลต่อความสนใจในวิชาที่เรียน นักเรียนที่มีความศรัทธาในตัวครูจะทำให้ให้นักเรียนมีทัศนคติที่ดีต่อการเรียน การมีทัศนคติที่ดีต่อการเรียนจะทำให้ผลการเรียนของนักเรียนดีขึ้น ปัจจัยที่เกี่ยวกับเพื่อน ได้แก่ การมีเพื่อนที่เรียนดนตรีในบทเพลงเดียวกัน

ปัจจัยที่เกี่ยวกับบทเพลงและแบบฝึกหัด ได้แก่ ความยากง่ายของเพลงซึ่งสอดคล้องกับ ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2534:32) ว่าความยากง่ายของบทเรียน ความยากง่ายของบทเรียนก็มีผลต่อการเรียน บทเรียนง่ายย่อมเรียนได้เร็วกว่าแต่ถ้าง่ายเกินไปก็อาจไม่เรียกร้อยความสนใจที่จะเรียนความยากของบทเรียน เป็นสิ่งที่ท้าทายความอยากเรียน แต่บางคนก็เห็นเป็นสิ่งที่เกินความสามารถที่จะทำได้ ความไพเราะและเป็นที่นิยมของบทเพลง และการมีส่วนร่วมในการเลือกเพลง

ปัจจัยที่เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมและบรรยากาศในการฝึกซ้อม ได้แก่ การมีห้องซ้อมดนตรีเป็นสัดส่วน และการซ้อมดนตรีในขณะที่สมาชิกในบ้านกำลังทำกิจกรรมอื่นในห้องเดียวกันซึ่งสอดคล้องกับ กมลวัน บุญยัษฐิติ (2531:21) ว่าการจัดสถานที่ให้เด็กฝึกซ้อมเป็นที่ที่เป็นทาง จัดบรรยากาศชวนให้ฝึกซ้อม และจัดเวลาฝึกซ้อมให้เป็นกิจวัตรประจำวันเป็นเรื่องสำคัญยิ่ง เด็กจะเรียนได้ผลหรือไม่ ก้าวหน้ารวดเร็วเพียงใดอยู่ที่การ

ฝึกซ้อมประจำวัน ถ้าเด็กถูกไล่ที่ไปซ้อมในที่ต่าง ๆ เพราะถือว่าเป็นผู้ก่อเสียงรบกวนจะต้องหลีกคนอื่น ๆ แล้ว เด็กยอมขาดกำลังใจและเบื่อหน่าย

ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรม ได้แก่ การสอบเทียบเกรดทางดนตรี การแสดงคอนเสิร์ต และการเข้าร่วมการแข่งขันด้านดนตรีซึ่งสอดคล้องกับ สุกีรี เจริญสุข (2547:14) ได้กล่าวถึงการจัดกิจกรรมดนตรีว่าการจัดกิจกรรมดนตรีในรูปแบบที่หลากหลายจะทำให้เด็กได้มีโอกาสพัฒนาดนตรีได้มากที่สุด กิจกรรมดนตรีเป็นสิ่งที่ทำให้เด็กเรียนดนตรีสนุกเพราะเด็กมีโอกาสได้เล่นโดยนำความรู้ ความสามารถ และทักษะของดนตรีที่เรียนมาใช้

ปัจจัยด้านต่าง ๆ ที่ไม่ส่งผลต่อการฝึกซ้อมมีดังนี้ ปัจจัยที่เกี่ยวกับผู้ปกครอง ได้แก่ ความสามารถในการเล่นดนตรีของผู้ปกครอง ได้แก่ การที่เพื่อนมีความสามารถทางดนตรีมากกว่า และการที่เพื่อนมักจะบรรเลงเพลงที่มีความยากให้ฟัง ปัจจัยที่เกี่ยวกับบทเพลงและแบบฝึกหัด ได้แก่ ความยาวของบทเพลง ปัจจัยที่เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมและบรรยากาศในการฝึกซ้อม ได้แก่ คุณภาพของเครื่องดนตรี

ปัจจัยที่นักเรียนคิดว่าส่งผลต่อการฝึกซ้อมมากที่สุด ได้แก่ ปัจจัยที่เกี่ยวกับผู้เรียน ปัจจัยที่นักเรียนคิดว่าส่งผลต่อการฝึกซ้อมน้อยที่สุด ได้แก่ ปัจจัยที่เกี่ยวกับเพื่อน

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

1. ควรทำการศึกษาในเชิงลึก โดยศึกษาที่ละปัจจัยเพื่อให้ได้ผลที่ชัดเจน
2. ควรทำการศึกษาโดยใช้ประชากรเฉพาะเครื่องดนตรีใดเครื่องหนึ่งเพื่อศึกษาเปรียบเทียบ

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

- กมลวัฒน์ วันวิชัย. 2545. ปัจจัยที่ส่งผลต่อความรับผิดชอบด้านการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนสตรีวัดอัมพวัน กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- เบญจวรรณ เหมือนสุวรรณ. 2547. ปัจจัยที่ส่งผลต่อแรงจูงใจในการเล่นเปียโนให้ได้เกณฑ์มาตรฐานชั้นสูง ของผู้เรียนเปียโนในสถาบันดนตรีเอกชน กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. 2534. จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพมหานคร : สหมิตรออฟเซต.
- วีเกียรติี มารคแมน. 2537. “สัมภาษณ์: สีกูเปียโนในกรุงเทพฯ.” *วารสารเพลงดนตรี* 1(3): 37-45.
- สุกรี เจริญสุข. 2532. *จะฟังดนตรีอย่างไรให้ไพเราะ*. กรุงเทพมหานคร: เรือนแก้วการพิมพ์.
- _____. 2547. “การเตรียมตัวของพ่อแม่เมื่อตัดสินใจให้ลูกเรียนดนตรี.” *วารสาร Music Talk* 6(68): 12-15.

ภาษาอังกฤษ

Krejcie, Robert V. and Daryle W Morgan. 1970. "Determinining Sample Size for Research Activities." *Education and Psychological Measurement* 30: 607- 610.